

Шахнозаи Олимзода

Ҳиссаи шохии шер
ва вазирии муш

Ин қиссаро Шаҳноза ба фарзанди ягонаи санъаткори нотакрори тоҷик Шабнами Сурайё – Шарифамох Чолова, ки дар синфи 5-уми мактаб-литсейи №1-и ба номи Исмоили Сомони шаҳри Кӯлоб таҳсил мекунад, мебахшад.

Ми тоҷа
0-42

Шахнозаи Олиқзода

Қиссаи шоҳини шер
ва вазирни муш

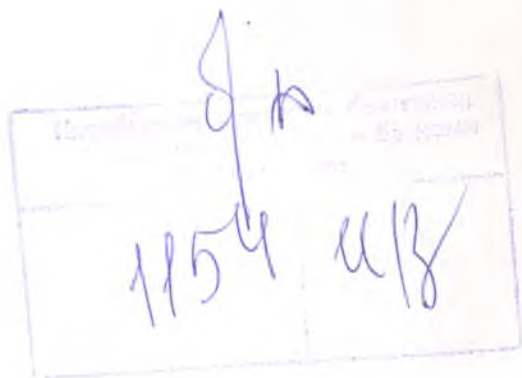
Рассом: Зебуниссо Давлатшоева

Душанбе, 2012
"Афсона"

**ББК 84 тоҷик 7-4+838
0-42**

**ШАҲНОЗА ОЛИМЗОДА. ҚИССАИ ШОҲИИ ШЕР ВА
ВАЗИРИИ МУШ. ДУШАНБЕ. НАШРИЁТИ «АФСОНА»,
2012, 40 САҲ.**

**«ҚИССАИ ШОҲИИ ШЕР ВА ВАЗИРИИ МУШ»-И
ШАҲНОЗА ОЛИМЗОДА АФСОНАИ ШАВҚОВАРЕСТ БАРОИ
КУДАКОН. ДАР ОН СУХАН АЗ ТАВОНОИИ ШЕР ВА
ҲИЛЛАГАРИИ МУШ МЕРАВАД. МУАЛЛИФ ХОНАНДАГОНИ
ХУРДСОЛРО БА ОЛАМИ ҲАЙВОНОТУ ҶОНВАРОН ОШНО
МЕКУНАД, КИ БИСЁР ҲАМ РАНГИНУ ДИЛЧАСП АСТ.**

ISBN978-99947-860-1-5

© ШАҲНОЗА ОЛИМЗОДА, 2012

Буд набуд, дар замонҳои қадим як ҷангали сердарахти зебод буд. Агар дар он ҷангал меафтидед, роҳгум зада, на аввалашро меёфтед на охирашро. Ва дар он ҷангали калон як Шери бузурге зиндагонӣ мекард. Шер ҳамеша ҳамроҳи Муши зираке мегашт. Муш ҳама вақт ба амру фармонҳои Шер сари итоат фуруд оварда, супоришҳои додашро бе гуфтугӯ иҷро мекард. Ҳамин тавр Шер ва Муш бо ҳам одат карда, дӯст шуда буданд.

Рӯзе Шер дар таги дарахти сершоҳу барг рӯи сабзаҳо дароз кашида ба фикр рафта буд. Муш аз зери баргҳо берун ҷаста ба ӯ гуфт:

— Бузургворам дар чӣ андешаед?

— Муши зираку ҳамадон, ба фикрат дар ҳамин ҷангал аз ман зӯртар ҳайвоне ҳаст?

— Нест! — гуфт Муш.

— Ту аз ман метарсӣ? — пурсид Шер.

— Бале, Шерам.

— Барои чӣ ту аз ман метарсӣ?

Муш лаҳзае фикр карда гуфт:

— Чи хел аз шумо натарсам? Шумо бузурged, шумо бақувват ҳастед, бо дандонҳоятон чизеро хоҳед дар як дақиқа майда-майдаю несту нобут мекунед. Ман баринҳоро бо як панҷаатон маҷақ мекунед. Аз тарси ҷонам шуморо ҳурмат карда истодаам.

Шер бо панҷаҳояш сангеро бардошта сӯи Муш ҳаво дода гуфт:

— Ҳа лаънатӣ, маро аз тарси ҷонат ҳурмат мекардаӣ!?

Муш ба қафо ҷаста гуфт:

— Бузургворам ман шуморо дӯст медорам, қомати шумо, ранги шумо, ёлу гардани шумо, ҳайбати шумо ба ман хеле ҳам писанд аст. Барои ҳамин як лаҳза ҳам наметавонам дар ин ҷангал бе шумо бошам.

— Рост мегӯӣ, Муш?

— Чаро дурӯғ ҳарф занам, шумо куввати дили манед, шоҳам.

Шер сарашро баланд бардошт. Ба атроф нигарист. Ҳайвоне набуд. Дар таъҷҷуб монда аз Муш мепурсад:

– Шоҳам гуфтӣ?

– Бале, шоҳам гуфтам.

– Оё ман метавонам шоҳ шавам?

– Чаро не.

– Танҳо шоҳи ту?

– Чаро танҳо шоҳи ман, шумо шоҳи ҳамаи ҳайвонҳои ин ҷангал шуда метавонед.

Шер рӯҳ гирифт. Хурсандие дар чеҳрааш давид. Думахро ҷунбонд, дандонҳояшро ялаққос занонд.

– Оё ин кори мушкил нест?

– Бузургворам, ман дар паҳлуи шумоям.

– Ту бо ин ҷисмаки хурдат ба ман чӣ ёрӣ расонда метавонӣ?

– Шоҳам, оё медонед, одамон олабро бо дониш гирифтаанд, ман хурд бошам ҳам, таҷрибаи бой дорам, бисёр чизҳоро дидаам ва медонам. Ба шумо маслиҳатҳо медиҳам. Ба ҳар шоҳ як вазири оқил зарур аст.

Ҳар ду лаҳзае хомӯш монданд. Муш пурсид:

– Шоҳам ба чӣ фикр фуру рафтед?

– Ман мехоҳам, ки на танҳо шоҳи ҳайвонот, балки шоҳи паррандаю хазанда, мавҷудоти даруни об ҳам бошам.

– Шоҳам, – гуфт Муш, – ҳайвонҳои ҷангалро тасаввур карда метавонам, ки ба итоатамон дарорем, аммо парандагону ҷондорҳои обиро чӣ тавр таслим мекунем. Дар ҳаво мисли парандаҳо парвоз карда наметавонем, дар даруни об бошад панҷ дақиқа истем нафасгир шуда мемузем.

– Муш ҳайвоне, ки шоҳ шудан мехоҳад, на танҳо зур, бояд оқилу доно ҳам бошад. Ман аз ҳозир нақшаҳоямро таёр карда истодаам. Ту, ки вазир шудан меохӣ, ба ман ёрӣ мерасонӣ?

– Майлаш-майлаш, шоҳам, холо саросема нашавед, аввал ҳайвонотро ба итоатамон дарорем, баъд фикри дигар паррандаю хазанда, мавҷудоти обиро мекунем.

Шер Мушро бо панҷааш бардошта дар тарафи дасти росташ шинонд. Онҳо ҳеле бо ҳам маслиҳат карданд. Ба хулосае омаданд, ки аввал бо роҳи сулҳ ҳайвонотро ба итоаташон дароранд, агар розӣ нашаванд, Шер бо қувваи зурӣ, онҳоро маҷбур мекунад, ки сари таъзим фуруд оранд.

– Кори шоҳиямро аз кӣ сар мекунем? – пурсид Шер.

– Аз Оҳу, – гуфт Муш.

– Чаро аз Оҳу?

– Агар Оҳу ба хизмати шоҳам ояд, – гуфт Муш, – қосиди хубест, зуддаваку зудгапбарак, бузургиву ҳашамати шуморо дар саросари ҷангал паҳн мекунад.

Ин суханҳои Муш ба Шер писанд омад. Ба Муш гуфт:

– Бирав, вазирам, Оҳуро бигӯ, ки ман шоҳи ҷангалам, овозаамро ба ҳама паҳн кунад. Агар итоат накард, як луқмаи хомаш мекунам.

Шер дароз кашид, ки лаҳзае хоб кунад. Муш ба ҷустуҷӯи Оҳу рафт. Ҷангал дарахтҳои бисёр дошт. Пайраҳаҳо ҳам ба чор тараф мерафтанд. Аз пеши Муш ҳайвоноти бисёре мегузаштанд, дар шоҳи дарахтон паррандаҳо беқаророна чир-чир мекарданд. Муш тарсида-тарсида қадам мегузошт. Аз ҳама бештар барояш гурбаҳои ҷангалӣ хавфнок буданд. Аз калхотҳо ҳам метарсид. Вале бо орзуе, ки шер шоҳ мешаваду ўро вазир таъин мекунад, пеш мерафт. Дарахтзор ба охир расид, дашти васеи сиралаф аз пеш баромад. Аз дур Оҳуро дид, ки сараш хаму алаф меҳурд. Хурсанд шуда гуё бол баровард, ба сӯи Оҳу давид. Садо баланд кард:

– Оҳу, ҳо Оҳу, маро мебинӣ?

Оҳу ба чор тараф нигоҳ кард:

– Кистӣ ва дар куҷой?

– Ман Мушам, ана, дар байни алафҳо рост истодаам.

– Ҳа, дидам, Муши дузд будай. Бигӯ, ба ман чӣ кор дорӣ?

– Эй Оҳу, гӯш кун, аз ҳамин рӯз сар карда шоҳи ману ту дар ҷангал Шер мебошад. Мо бояд ўро иззату эҳтиром намуда дар пешаш таъзим намоем.

Оҳу сӯи Муш нигаристу табассум карда гуфт:

– Ту чӣ мегӯӣ? Ман ба Шер итоат кунам? Гӯш кун, Муш, ман озодам, чи амале хоҳам ҳамонро мекунам. Шер ҷангалро нахаридааст. Чаро ба ў итоат мекардам. Ман тобеи ҳеҷ кас будан намехоҳам. Озод мегардаму озод нафас мегирам. Рав аз ин ҷо, бар ман халал нарасон!

– Эй Оҳу, – гуфт Муш, – ту хатои саҳт мекунӣ, ҳеҷ гоҳ аз биният боло ғап назан. Шер бузург ва тавоност, ба хубӣ нахоҳем, бо қувваи зӯрӣ моро тобеаш мекунад.

– Шер ҳеҷ гоҳ маро дастгир карда наметавонад. Ман чунон тез медавам, ки ў фарсахҳо ақиб мемонад. Акнун... Рав, аз ин ҷо!

Муш дид, ки бо Оҳу ғапаш намепазад, бо қаҳр гуфт:

– Ман меравам, лекин ту, Оҳуи якрав, ҷазоятро мебинӣ!..

Муш ба назди Шер баргашт. Шер рӯи сабзаҳо дароз кашида, интизори омадани Муш буд. Ўро дида пурсид:

– Ҳа, вазирам, Оҳуро ёфтӣ?

Муш бо табъи хира гуфт:

– Ҳа, Оҳуро ёфтам, лекин бисёр худписанд будааст. Ман озод мегардам, аз Шери ту ҳеҷ тарсе надорам, ҷангалро ҳам нахаридааст, мегӯяд.

– Аз ман натарсида ҳамин суҳанҳоро гуфт?

– Дигар забонам намегардад, ба такрори суҳанҳои ў. Мегӯяд, ки ман аз Шер дида тезтар медавам.

– Бо Оҳу чӣ кор мекунем акнун?

– Шоҳам, – гуфт Муш, – ў даъво дорад, ки тез медавад, шумо ба ў расида наметавонистаед. Шарти аввал бо ў пойгаҳ кардан аст.

– Рафтём, ман давиданро ба ў нишон медиҳам.

Муш Шеро ба марғзоре, ки Оҳу мечарид, бурд. Шер аз паси буттаҳо ҳале ба Оҳу назорат кард. Баъд наъра

зада ба сӯи Оҳу ҷаҳид. Оҳу аз тарс ба чап хез зада, ба дарахте бархӯрд ва карахт дар ҷояш монд.

— Ҳа, тездаваки нописанд! — ба Оҳу гуфт Шер. — Тарсидӣ, ҳеҷ гап не, ҳозир ман туро пора-пора мекунам, аз ларзидан халос мешавӣ.

Оҳу аз тарси ҷон ақиб-ақиб пой монду бо шаст гурехт. Ба пасаш дигар нигоҳ намекард. Шер аз дунболаш медавид. Ногоҳ Оҳуи хаяҷонзада ба алафҳо печида пешпо хӯрду афтод. Шер зуд худахро ба болои Оҳу партофт ва ўро ҷунбидан намонд.

Оҳу ба зӯр нафас кашида, ба Шер гуфт:

— Шери бузург, маро сар диҳед, маслиҳат мекунем.

— Акнун дер шуд!

— Дер нашудааст, — гуфт Оҳу, — шумо ҳама вақт метавонед маро бихӯред. Илтимос маро сар диҳеду ба суханҳоям гӯш андозед.

Шер Оҳуро аз ҷанголаш раҳо кард. Оҳу аз ҷой хест. Мисли барги бед меларзид. Ашк аз ҷашмонаш равон буд.

— Суханатро гӯй, чӣ мехоҳӣ?

– Гуноҳамро бубахшед, ман ба шумо итоат мекунам, аз ҳамин лаҳза эътиборан, шумо шоҳи ман ҳастед. Ҳар фармоне диҳед, иҷро мекунам, чизе хоҳед, ҳамон мешавад.

Муш дуртар аз онҳо истода аз хурсандӣ боло-боло меҷаҳид.

Шер ба Муш нигарист, ки вазираш чӣ мегӯяд:

– Ман ба ту гуфта будам, – гуфт Муш ба Оҳу, – дар ҷангал аз Шерам дида ҳайвони зӯр ва тавоно нест. Шер ба ҳамаамон ҳаққи шоҳӣ дорад. – Баъд ба Шер нигариста гуфт: – Аз гуноҳаш гузаред, шоҳам.

Шер лаб лесиду дандон гиз кард. Ҳаворо чуқур бӯй кашид ва гуфт:

– Майлаш, ин маротиба туро мебахшам, агар бори дигар такрор кунӣ, беист меҳӯрамат. Рав, ба ҳамаи оҳувон фаҳмон, ки ман кӣ ҳастам, ва ба қонунҳоям итоат кунанд, фаҳмидӣ?!

– Фаҳмидам, – гуфт Оҳу бо овози ларзон.

Оҳу рафт. Муш қоҳ-қоҳ хандид. Ба Шер нигариста гуфт:

– Дигар оҳуҳо фаҳманд, ҳатман ба шумо итоат мекунанд.

Онҳо ба ҷои зисташон баргаштанд.

Рӯзи дигар Шер барвақт аз хоб бедор шуд. Муш болои тахтасанге баромада бо дастонаш ду сангро бардошта машқ мекард.

– Ҳа, паҳлавон, – гуфт ба ӯ Шер, – машқ мекунӣ?

– Ман бояд бақувват тавоно бошам, – гуфт Муш, – шоҳамро аз хатарҳо муҳофизат кунам.

– Ту бо ҳилаат маро бояд ҳимоя кунӣ, ин бозувонат тавони ҷанголи пишакро ҳам надорад.

– Шоҳам, ман хеле пурзӯрам. Дар як шабу рӯз метавонам амбореро холӣ кунам. Ғизои яксолаамро ҷамъ оварам.

– Ғизо гуфтию шикамам ба қур-қур даромад. Биё аз паси шикор шавем.

– Итоат! – гуфт Муш. Аз болои санг фаромад. Ба назди Шер омада ёлҳои дарози ӯро бо панҷаҳояш шона кард.

– Ғизоро аз кучо меёбем, шоҳам, – ба гӯши Шер гуфт Муш.

– Моро поҳоямон меҳӯронанд. Роҳ, ки рафтем, ягон чиз меёбем.

Онҳо ба дохили ҷангал даромаданд. Шер оҳиста-оҳиста қадам мемонд. Муш ҷаҳида-ҷаҳида пеш мерафт.

– Шоҳам, дидед?

– Чиро?

Гусфанде алаф меҳӯрд. Муш онро ба Шер нишон дод. Шер хурсанд шуда гуфт:

– Ман ҳамеша ҳайвонҳои танҳоро шикор мекунам, ки дигар ҳайвонҳо аз кори ман хабар наёбанд.

Шер оҳиста-оҳиста пеш рафт. Чунон қадам мемонд, ки ҳатто шалфаи пояшро намешунид. Вақте ба гусфанд наздик шуд, дарҳол ба ӯ ҳамла кард. Онро дар як миҷа задан ба замин хобонд ва аз гулӯяш дошт. Гӯшти гарми хунолудро лафча-лафча нахойда фуру бурдан гирифт. Пас аз шикамаш сер шудан Муш ба ёдаш расид. Сарашро баландтар бардошта садо кард:

– Канӣ ту, вазири оқилу донои ман?

– Ман дар ин ҷоям шуморо посбонӣ мекунам!

– Биё, ту ҳам гӯшт бихӯр!

– Шоҳам, бо иштиҳои том хӯрдан гиред. Ман ба болои дарахт баромада, мева меҳӯрам.

Ниҳоят, ҳарду шикамашонро сер карданд. Шер хурсанд буд. Гаҳ шикамашро мемолиду гаҳ лабонашро мелесид.

– Муш, дар кучой?

– Ана ман, шоҳам, дар шоҳи дарахти санҷид. Санҷид меҳӯред, партоям?

– Не. Ба наздам биё!

Муш ба назди Шер омад.

– Хизмат, шоҳам?

– Имрӯз киро ба итоатамон медарорем?

Муш каме фикр карду пас аз ҷояш хеста рақсиду суруд хонд.

– Ин чӣ нағма аст, Муш?

– Аз хурсандӣ, шоҳам.

— Чӣ хурсандӣ?

— Гургро тобеъ мекунем. Гург худахро дар ҷангал тавоно меҳисобад. Ҳамаи ҳайвонот аз дасташ ба дод омадаанд.

— Бирав, Гургро ба наздам биёр!

Муш дар ҷояш ларзид.

— Ҳа, ба ту чӣ шуд? Ларзаат гирифт?

— Шоҳам, Гург бисёр бадҷаҳл аст. Ман аз ӯ метарсам.

— Вазири ман бояд аз ҳеҷ ягон ҳайвон натарсад. Бирав, Гургро ҷустуҷӯ кун ва ӯро ёфта биёр.

Муш аз тарсаш:

— Хуб шудааст! — гуфта, ба ҷустуҷӯи Гург рафт.

Муш пас аз ҷустуҷӯҳои зиёде Гургро ёфт, ки паси дарахте, пинҳон шуда Харгӯшро мепоиду нияти хӯрданахро дошт. Харгӯш беҳабар аз Гург наздик меомад. Гург ёлҳояшро сих кард. Нимҳез шуд. Тамоми вазнашро ба пеш гирифт.

— Э,-э,-эй Гург, холо исто! — садо баланд кард Муш.

Аз ин садо Харгӯш гурехт ва Гург дар ғазаб омада ба ақиб нигарист. Болои шоҳи буттае Мушро дид. Дод зада гуфт:

— Чаро садоятро баланд кардӣ, лаънати? Харгӯшро гурезондӣ, маро аз луқмаи тайёрам маҳрум кардӣ?

— Гург, гӯш кун, — гуфт Муш. — Ман ба ту паёме аз Шер овардаам ва ту бояд онро қабул кунӣ.

Гург бо як ҷаҳиш Мушро ба даст гирифт, ба чашмонаш нигариста гуфт:

— Ҳа, тарсончак, сайдавро гурезондӣ, акнун туро як луқмаи хом мекунам.

— Маро сар деҳ! Ман бо амри шоҳи ҷангал, Шер, ба ин ҷо омадаам. Аз ҳамин рӯз сар карда ту, ман ва дигар ҳайвонҳои ҷангал бояд ба Шер итоат кунем. Акнун сар деҳ, агар маро бихӯрӣ ҳолат бад мешавад.

— Гӯш кун аблаҳ, ман на ба фармони Шерат итоат мекунаму на ба фармони дигарон. Ман Гурги озодам, меҳоҳам озодона зиндагӣ кунам. Бирав, ба Шерат бигӯй, ин суҳанҳои маро! -- Мушро дур ҳаво дод.

Муш бо азобу машаққат ба назди Шер баргашт. Шер дид, ки ранги рӯи Муш кандагӣ, пурсид:

— Ҳа, чӣ шуд?

— Уфф, ин Гурги лаънатӣ қариб буд, ки маро мекушт.

— Барои чӣ?

— Бисёр ҳам мағрур аст. Ба Шер итоат намекунам, мегӯяд. Ман озодам, озод мегардам. Маро ҳавола дода гуфт, ки бирав ин суханхоро ба Шер бирасон!

Шер наъра кашида аз ҷояш хест:

— Маро ба назди Гург бубар! Пӯсташро аз танаш ҷудо мекунам.

Муш пешопеш, Шер аз қафо ба ҷустуҷӯи Гург рафтанд. Шер хеле дар ғазаб буд. Раҳораҳ Гургро дашном медод. Ногоҳ Харгӯшро диданд, ки сарсону ларзон ба чор тараф медавад.

— Ҳа, чи гап? — пурсид Шер.

— Шери бузург, — гуфт Харгӯш ларзида, — Ман аз гуфтугӯи Муш бо Гург хабар дорам ва бе ягон монеъа ба шумо итоат мекунам. Шоҳам Гург маро хӯрданист. Шумо, маро аз ин ҳалокат наҷот диҳед, як умр хизмататонро ба ҷо меорам.

— Офарин, Харгӯш! Бирав, ту бепарво дар ҷангал гаштан гир, гуфт ба ӯ Шер.

— Аз шумо миннатдорам шоҳам, — гуфт Харгӯш пас ба даруни ҷангал даромада рафт.

Гург, ки аз паси харгӯш меомад, аз ин кирдори Шер ба хашм омада, ба сӯи Шер дандон гиз карда гуфт:

— Ту чӣ ҳақ дорӣ, ки луқмаи маро раҳо мекунӣ?

Шер ба Гург гуфт:

— Ба ту Муш суханҳои маро расонд?

— Расонд.

— Чаро саркашӣ мекунӣ?

— Ман ростӣ гапро гуфтам. Намехоҳам, ки касе ба ман соҳиб бошад. Ман озод будан мехоҳам, — дод зад ба Шер.

— Агар ин тавр бошад, биё шарт мегузорем.

— Чӣ шарт?

— Бо ҳам меҷангем. Касе ғолиб барояд, ҳамон шоҳи ҷангал мешавад.

Гург каме фикр кард. Ў ҳайвонҳои аз Шер ҳам бузургҷӯсари афтонда, шикамашонро чок карда буд.

— Ман розӣ, — гуфт.

Ҷанги Гургу Шер сар шуд. Ба якдигар дарафтоданд. Гург мехост, ки ба Шер ҳамла карда, шикамашро чок кунад, аммо зарбаҳои дастони пурқуввати Шер ӯро дур мепартофт. Гург дар атрофи Шер давр меҳурд. Лаҳзаи мувофиқи ҳуҷум мекофт. Шер ногоҳ ғуррид. Чунон чобук ва озод ба Гург ҳамла кард, ки Гург ҷои гурез наёфт. Аз зарбаи ногаҳонии Шер ба замин афтод. Сахт лат хурд. Шер бо ду даст ба ӯ фишор оварда, гуфт:

— Ҳа зӯр, гап зан, кӣ шоҳ аст? Ё пора-пораат кунам?

Бо чашмони ашколуд Гург ба Шер гуфт:

— Маро раҳо кун...

— Ту нописанди саркашро ман пора-пора мекунам.

— Маро раҳо кун, амратро ба ҷо меорам.

— Ту лаънати гарданғафс аз зинда монданат мурданат беҳтар.

– Хоҳиш мекунам, хизмататро ба ҷо меорам, саркашӣ намекунам. Ба ҳамаи Гургон эълон мекунам, ки Шер шоҳи ҷангал аст.

Шер аз болои Гург хеста, гуфт:

– Рафта ба ҳамаи гургон мефаҳмонӣ, ки ман шоҳам. Агар хоҳам ҳамаатонро зеру забар мекунам. Акнун рав...

Гург ба дохили ҷангал рафт. Муш аз хурсандӣ мерақсид. Ҳарду хурсандона ба макони худ баргаштанд.

Рӯзи дигар, Шер аз хоб хесту Мушро садо кард. Муш давида ба наздаш омад:

– Хизмат, шоҳам!

– Медонӣ, имрӯз ба назди кӣ меравӣ?

– Не, шоҳам. Ба назди кӣ меравам?

– Ба назди Паланг! – ғуррида гуфт Шер.

– О, -о, -о, – лаҳзае сухан гуфта натавонист Муш. – Шоҳам, Паланг ҳайвони бадҷаҳл аст.

– Гӯш кун, Муш, корро, ки сар кардем, бояд ба охир расонем. Мо дигар роҳи ақибгардӣ надорем. Қафо гардем, ба ҳалокат мерасем. Рав, Палангро ёб!

Муш ларзида-ларзида гуфт:

– Хуб шудааст, – давида ба дохили беша рафт.

Пас аз ҷустуҷӯи зиёде Муш Палангро ёфт, ки ҳайвонеро пора-пора кардаасту гӯшташро меҳӯрад. Муш ба ӯ наздик шуда гуфт:

– Паланг-ако, ман ба шумо гап дорам.

Паланг бо хашм гуфт:

– Чаро маро дар вақти ғизо хӯрданам халалдор мекунӣ, агар сер нашавам, туро ҳам меҳӯрам. Дар ҷоят наҷунбида ист. Пас аз тановул ман бо ту гап мезанам.

Паланг боз ба гӯштхӯрӣ машғул шуд. Ниҳоят шикамаш сер шуду боз чанд пора гӯшт боқӣ монд. Сарашро ба сӯи Муш гардонида гуфт:

– Муш шукр кун, ки сер шудам вагарна... Хайр майлаш гап зан, чӣ мехоҳӣ?

– Паланг-ако, – гуфт Муш, – ман ба шумо хабареро расонданиам, ки аз ҳамин рӯзу соат сар карда Шер шоҳи ҷангал эълон шудааст. Шумо инро бояд қабул кунед.

Паланг чӯберо аз замин бардошта ба сӯи Муш партофт. Чӯб ба пой Муш расида, ўро маъюб кард.

– Бирав, ба Шерат бигӯй, ки қаҳри маро наорад. Ў шоҳи сари бефаҳми ҳудаи шавад. Бирав, ба чашмам нанамо!

Паланг думашро ҷунбонда-ҷунбонда рафт. Муш лангида-лангида базур назди Шер омад.

– Ба ту чӣ шуд? – пурсид Шер.

– Ба шумо гуфта будам, ки Паланг саркашу якрав аст.

– Ман якравияшро ба ў нишон медиҳам. Поятро баста ягон чиз бихур, сипас ба назди Паланг меравем.

Муш ба хонааш, ки дар ковокии решаи дарахт буд, даромад. Ғазаби Шер торафт авҷ мегирифт, кинаи ҷангҷӯй дар дилаш ҷӯш мезад. Пас аз чанд лаҳза садо баровард.

– Муш! Ҳо, Муш, баро тезтар ба ҷанги Паланг меравем.

Муш лангида-лангида берун баромад.

– Ман дар хизмати шоҳам тайёрам!

Онҳо ба назди Паланг омаданд. Паланг болои тахтасанге хобида буд. Ў Шеру Мушро дида, гуфт:

– Биёед, меҳмонҳои нохонда. Гушна бошед, ҳо дар паси дарахт пораҳои гӯшт ҳаст, рафта хӯред.

Шер ба сараш наъра зада гуфт:

– Ин қадар мағрур нашав!

Паланг ҳам аз ҷояш хеста, ба сари Шер наъра зад:

– Гӯш кун, ман ҳеҷ гоҳ ба ту таъзим намекунам. Фаҳмидӣ, бирав аз ин ҷо, ҳол он ки ба ҷанг даст назадаем!

Шер ба Паланг наздик шуда гуфт:

– Ҷанг гуфти? Майлаш ман розӣ. Мо қувваозмӣ мекунем, бохтӣ ба ман итоат мекунӣ, бохтам ҳар чи ту хоҳӣ ҳамон мешавад.

Паланг ба андеша рафт. Ӯ медонист, ки Шер бақувват аст, агар ҷанг кунанд, шикаст меҳӯрад. Беҳтар аст, ки бо ҳам даванд. Шери вазнин дар давидан аз ӯ ақиб мемонад. Бо ҳамин мақсад гуфт:

— Биё аз ҳамин ҷо то лаби дарё медавем. Касе пеш расид, ғолиб ҳисоб мешавад.

— Ман розӣ! — гуфт Шер.

— Муш довар мешавад, — гуфт Паланг.

— Ман аз кучо медонам, кадоми шумо пештар ба лаби дарё расидед? — гуфт Муш. — Аз ин ҷо дарёро намебинам.

— Ба гардани ман баромада савор мешавӣ, — ба Муш гуфт Шер.

Муш як хат кашид. Шеру Палангро сари хати кашидааш овард. Ба гардани Шер баромада, аз ёлаш маҳкам қапид.

— Таёр шавед, — гуфт.

Шеру Паланг таёр шуданд.

— Як, ду, се! — меғӯям. Ҳамин ки «се!» гуфтам медавед.

Муш бо овози чирросӣ:

— Як, ду.., се! -- гуфт. — Шеру Паланг ба пеш давиданд.

Роҳ набуд, дарахтон, буттаҳо ҳалал мерасониданд. Аз байни алафҳои баланд дарё наменамуд, осмон метофту ҳалос. Онҳо паҳлуи ҳам медавиданд, аз пеш ғори калоне баромад. Шер онро давр зад. Паланг хост, ки ғорро ҷаҳида гузарад ва аз Шер пеш равад. Бо тамоми қувваташ хез зад. Дастонаш ба он канори ғор нарасиданд, ва ҷисмаш вазнинӣ карду ба қаъри он афтод. Муш ба қафо нигарист, ки паланг нест. Ба гӯши Шер дод зада гуфт:

— Паланг дар ғор фуру рафт.

— Боз ҳам хуб.

Шер медавид.

— Шоҳам, давидан дигар зарур нест.

— Чаро?

— Бе Паланг кучо медавем?

– Шарти мо ба лаби дарё расидан аст. Ман бояд шартро иҷро кунам.

Шер то лаби дарё давид. Паси харсанге нишаста нафасашро рост кард. Муш аз болои харсанг ба мавҷи дарёю соҳили дигари он менигарист. Хурсанд буд, ки Паланг ба чашм наменамояд. Шер ба оби дарё даромада баданашро шӯст. Чанде пас аз об баромада танашро афшонида гуфт:

– Муш бармегардем, Паланг наомад.

Онҳо ба лаби ғор расиданд. Аз дохили он нолаи ҷонкоҳи Паланг меомад. Шеру Муш ба даруни ғор нигаристанд:

– Ҳа, паҳлавон, – гуфт Шер, – чӣ аҳвол дорӣ?

– Илтимос, маро наҷот диҳед, поям дард мекунад, аз ғор баромада наметавонам.

– Аввал гӯй ки шартро бой додӣ ё не?

– Бой додам, шумо, Шерам тавоно ҳастед. Илтимос маро наҷот диҳед.

Шер ба вазираш Муш нигариста гуфт:

– Бо ӯ чӣ кор мекунем?

– Шоҳам, ӯ бисёр мағрур аст. Шуморо азоб дод. То лаби дарё давидед. Маслиҳат ҳамин, ки дар ҳамин ҷо мурад. Гӯшташро лошахӯрҳо баранд. Устухонҳояш пӯсанд.

Паланг аз дохили ғор бо нола гуфт:

– Илтимос, маро наҷот диҳед, Шерам, ман туро ба шоҳӣ қабул мекунам, фармонҳоятро ба ҷо меорам, наҷотам диҳед.

– Паланг дархости моро қабул кард, агар наҷоташ надихем, хуб намешавад, – гуфт Шер ба Муш.

Шер ба даруни ғор нигарист. Ғор хеле ҳам чуқур буд.

– Канӣ, дастатро дароз кун.

Паланг ба девори ғор часпида дасташро ба сӯи Шер дароз кард. Дасти Шер ба дасти Паланг нарасид.

– Вазирам, тадбире ҷӯй, – гуфт ба Муш, – ин саркаши таслимшударо аз ғор барорем.

– Чорааш осон, шоҳам.

– Чи хел?

— Ана, он дарахти ба замин афтодаро оварда, ба ғор мепартотам, Паланг ба он часпида ба берун мебарояд.

— О, ба зиракиат ман қоил! — гуфт Шер.

Онҳо рафта дарахти хушк ба замин афтодаро кашида ба лаби ғор оварданд.

— Эҳтиёт шав, ба сарат назанад, — гуфт Шер ба Паланг.

Шер дарахтро оҳиста ба даруни ғор тела дода фаровард. Паланг ба он часпида базӯр ба берун баромад. Пои чапаш мелангид. Дасташро сӯи Шер дароз карда гуфт:

— Ман дар хизмати шоҳи ҷангал, Шер, тайёрам.

— Бирав, ба қавму қабилаат фаҳмон, ки ба ман итоат кунанд!

— Ба чашм, шоҳам!

Паланг лангида рафт.

Мушу Шер ба макони худ баргаштанд.

Онҳо мағлуб шудани Палангро баҳс мекарданд. Ҳамин замон, наҷандон дуртар аз наздашон, Хирсе мегузашт.

Муш Хирсро дида ба Шер гуфт:

– Шоҳам, шоҳам, бинед, Хирс бо пойи худаш омада истодааст. Шумо метавонед бо ӯ дар ҳамин ҷо гап занед. Шер, ки нав аз ҷанги Паланг баргашта буд, хело монда ва бо ғазаб буд. ӯ ба сӯи Хирс чашмонашро калон кушода садояшро баланд кард.

– Хирс, ҳой Хирс ба назди ман биё!

Хирс сарашро бардошт, ки рӯи санги калоне Шер ва дар наздаш Муш нишастаанд.

– Лаббай Шер? – гуфта ба онҳо наздик шуд.

– Гӯш кун, Хирс, ту аз гапу навигариҳои ин ҷангал бохабарӣ?

– Бале гапу овозаҳо бисёранд. Аммо ба шумо кадомаш муҳим аст?

– Аз муҳорибаҳову шохигарии ман.

– Ҳа шунидам. Чанд муҳорибае, ки доштед ғолиб баромадаед.

– Ин тавр бошад, гӯш кун Хирс шарт нест, ки дигарашро фаҳмонамат. Ба ман итоат мекуни ё не. Агар не бошад инро дон: Ҳар зимистон ту дар хоби дуру дарозӣ, ҳатто намедонӣ, ки дар дунё чӣ гапу, чӣ кор мешавад. Агар итоат накуни, ман гушна мемонаму омада туро дар хобат меҳӯрам.

– Не-не, Шер, чӣ ҷои баҳс аст, ман кашмокашро дӯст намедорам. Ҳоло ки ҳайвонҳои ҷангал туро ба шохӣ қабул карданд, мо низ туро ба шохӣ қабул мекунем.

– Офарин Хирс, акнун метавонӣ роҳатро давом бидиҳӣ, бирав!

Пас аз рафтани Хирс Муш қоҳ-қоҳ хандида ба Шер рӯй оварда гуфт:

– Шоҳам хайрият дар миёни ҳайвонҳои бузургҷусса, ҳайвоне ёфт шуду бе ягон баҳсу муҳориба ба мо итоат кард.

Мушро садои хандааш боз баландтар мешуд. Ногаҳ чашмаш ба Шер афтоду аз ханда боз истод. Шер ба Муш наздик шуда, бо чашмони калон кушодаи бадҳайбаташ нигоҳ карда гуфт:

— Ҳа тирмизак, авал худат гӯй, ки ба галаи Мушонат фаҳмондаӣ, ки ба кӣ бояд итоат кунанд?

— Ҳа-ҳа Шоҳам, — ларзид Муш, — пеш аз ҳамаи ин ҳайвонҳо, мо, Мушҳо якум шуморо ба ҳайси шоҳӣ қабул карда будем. Шоҳам Хирс низ ба ман нею ба шумо, итоат кард, ҳа-а...

Шер сарашро бардошта чунон баланд хандид, ки Муш ҳайрон монд.

— Муш, вазирам, рав шаб шуд, монда шудай, хоб куну барвақт бихез!

Рӯзи дигар ҳам фаро расид. Шер хурсанд буд. Рӯи санг нишаста суруд мехонд. Муш дар хонааш буд. Пас аз чанд лаҳза Шер садо баровард:

— Муш, ҳой Муш, аз хонаат баро!

Муш аз хонааш баромад.

— Ана ман, шоҳам!

— Имрӯз чӣ кор мекунем?

— Хоҳиши шумо, шоҳам. Ҳар чӣ фармояд.

Шер дасташро бардошта гуфт:

— Имрӯз ба ҳашаротҳо рафта меғӯй, ки ман шоҳи ҷангалам.

Муш ҳайратомезона гуфт:

— Шоҳам, ҳашаротҳо кӣ шудаанд, гапатонро ҳайф накунад. Ман ба назди онҳо намеравам.

Шер ба ғазаб омада дод зад:

— Ғӯш кун! Ту ними як панҷаи ман намешавӣ, боз ба ман дарс нишон медиҳӣ? Аз ҳашаротҳо битарс. Агар тӯда шуда ба ғӯшу биният дароянд, ҷо ба ҷо мемури. Алови чашмашонро бояд бигирем.

Муш гуфт:

— Ба оқилу доно будани шоҳам офарин меғӯям. Ба назди кадом намудашон равам?

Шер фикр кард. Аз ҳама хавфнокаш барои ӯ Мурчаҳо буданд. Ба даҳону бинӣ, ғӯшҳояш медаромаданд. Гуфт:

— Ба назди Мурчаҳо бирам!

— Итоат, шоҳам!

Муш ба даруни беша давида рафт. Ба чор тараф менигарист, ки Мурчаҳоро ёбад. Чашмаш ба дарахте афтод, ки решаю тану навдаҳояш пур аз Мурча буд. Мурчаҳо ба ҳар сӯ ҳаракат мекарданд. Баъзеашон

нисбат ба ҷисми худ бори калонро мебардоштанд. Муш ба сари онҳо садо баланд карда гуфт:

— Истед дар ҷоятон!

Мурчаҳо садои Мушро шунида дар ҷояшон истоданд.

— Чӣ дод мезанӣ? — гуфт сардори Мурчаҳо. — Чӣ меҳоҳӣ?

— Ёълони маро шунавед! Аз ҳамин рӯз сар карда, ҳамаатон ба Шер итоат мекунед. Ё шоҳи ҷангал аст. Фаҳмидед?

Мурчаҳо ба якдигар нигариста хандиданд. Сардори Мурчаҳо гуфт:

— Эй Муш, агар Шерат пурзӯру тавоно бошад, бирав бигӯй, ки аввал бо мо нею бо Фил қувва озмояд, агар ғолиб барояд, мо ба ӯ итоат мекунем.

Мурчаҳо ба кори худ машғул шуданд. Муш баргашта ба назди Шер омаду асли воқеаро ба ӯ нақл кард. Шер суханони Мушро шунида гуфт:

— Мурчаҳо рост мегӯянд. Бирав Филро ёфта бигӯй, ки ман шоҳи ҷангалам, бар ман итоат кунед.

Муш ба ҷустуҷӯи Фил рафт. Оқибат ӯро дар лаби дарё ёфт. Фил хартумашро пури об карда ба пӯшташ мепошид. Вақташ ҳам чоқ менамуд. Муш ба ӯ гуфт:

— Фил, ман меҳоҳам ба шумо хабареро расонам. Аз ҳамин рӯз сар карда шоҳи мову шумо Шер хоҳад буд. Шумо инро бояд қабул кунед.

Фил обҳои дар хартумаш бударо ба рӯи Муш пошид ва гуфт:

— Ба фикрам чанд вақт боз оббозӣ накардаӣ, майнаат хароб шудааст. Ин чӣ хабарест, ки ту ба ман мерасонӣ? Рав, гум шав, дар назарам нанамо, ман ҳам туро ва ҳам Шератро маҷак мекунам.

— Фил, мебинам, ки шумо маро гӯш ҳам намекунад, агар ин қадар тавоно бошад, ба назди Шер рафта, ин суханҳоятонро худатон гӯйед.

— Шерат дар кучост?

— Дар маконаш, болои тахташ нишастааст.

— Шерат кист, ки ман ба наздаш равам.

– Набошад, фардо ба назди дарахти Мӯрчагон, ки дар сари роҳ аст, биёед, ман Шерро ба он ҷо меорам. Фил розӣ шуд. Муш баргашта ба назди Шер омад.

– Ҳа Муш омадӣ, афтат ким-чӣ хел менамояд. Гуё дар ягон лойиқа ғутида бошӣ. Дар кӯҷо будӣ?

– Шоҳам ба назди Фил рафта будам. Фил бошад оббозӣ мекард. Пас аз шунидани суханҳои ман, саҳт ба ғазаб омад. «Шояд чанд вақт аст, ки ту оббозӣ накардаӣ» гуфта, ҳамаи обҳои дар хартумаш бударо ба сару танам пошид. Бовар, кунед, шоҳам оби бо шаст пошидаи Фил маро миёни хоку алафҳо чунон тоб дод, ки... Аз ҳамин сабаб афту андомам чунин менамояд.

Ва боқимондаи суханони Филро ба ӯ расонд. Шер дар ғазаб шуда гуфт:

– Кори кардагии ин лаънатиро бинед-а... Инҳо бе ҷангу кашмокаш намехоҳанд ба ман итоат кунанд. Ғам нахӯр, вазири чолокам фардо Фил ҳам ба итоатам медарояд. Дар набуданат як гӯсфанди аз рама ақибмонда ба дастам афтод, шикамсерӣ ғизо хӯрдам. Боқияш дар зери дарахт, рафта бихӯр.

Шер болои тахтасанг дароз кашид. Муш ба сӯрохии хонааш даромад.

Саҳар ҳарду ба назди дарахти Мӯрчагон омаданд. Фил аллакай танаашро ба он дарахт мемолид ва хартумашро алвонҷ медод. Шер ба Фил нигариста гуфт:

– Фили бузург, медонам, ки Мӯрчагон туро ҷонибдоранд, вале ман мехоҳам, ки ҳам ту ва ҳам Мӯрчагон дар итоати ман бошед.

– Ҳеҷ гоҳ! – гуфт Фил ва бо хартумаш ба рӯи Шер зад.

Шер дар ғазаб шуда, ба Фил ҳуҷум кард. Ҷанг сар шуд. Фил мехост Шерро ба хартумаш печонад, вале Шер чунон ҷобукӣ нишон медод, ки фикр мекардед бол дораду аз ин тараф ба он тараф мепаррад.

Мӯрчагон ҷусту чолокии Шерро дида ба хаяҷон афтоданд. Онҳо намехостанд, ки Фил мағлуб гардаду зери фишори Шер бимонанд. Дам ба дам муҳорибаи

Фил суст мешуд. Шер бо дандонҳояш бадани Филро аз чанд ҷояш канда хуншор кард. Мӯрчаҳо назди сардорашон ҷамъ шуда маслиҳат карданд, ки ба Фил ёри расонанд. Шер Филро қариб ки аз пой афтонида буд. Аммо Мӯрчагон ба чашму гӯшаш даромада буданд. Кори Шер дубора шуд. ӯ бо дастонаш чашму рӯяшро тоза мекарду аз тарафи дигар ба ҳамлаи Фил ҷавоб мегардонд. Муш ин кори Мӯрчагонро дида ба ғазаб омада гуфт:

— Ин ҷанги танҳо Шеру Фил аст. Мӯрчаҳо чаро шумо ба Фил ёрӣ мерасонед? Ин номардӣ аст! — Касе ӯро гуш намекард. Кори Мӯрчаҳо ба Муш хӯш намеояду ба худ меғӯяд: «Ман ҳам медонам чӣ кор кунам».

Муш давида ба болои Фил мебарояду зуд дохили гӯшаш мешавад. Гӯшашро харошида Филро бетоб мекунад. Фил аз қити-қити мушу зарбаҳои Шер худро гум карда ба дарахти азиме зада якпахлу меафтад. Ҳама хомӯш шуда ҳайрон мемонанд. Шер наъракашида меғӯяд:

— Фили бузург, Фили тавоно, канӣ аз ҷоят бихез. — Як қабза Мурчаҳоро бо хок бардошта ба рӯи Фил мепартояд. — Ана ин Мурчаҳои лаънати низ бо тӯ, бар хок яксон мешаванд. Чӣ гуфти Муш — гуфта ба ҳартараф менигарад. Аммо муш дар чашм наменамуд. — Муш, ҳо, Муш, дар кучой? — дод зад Шер. Ногаҳ овози пасти Муш ба гӯши Шер мерасад.

— Шоҳам, шоҳам ман дар даруни гӯши Филам. Сари Филро каме бардоред аз дохил бароям, нафасам танг шуд.

Шер зуд рафта сари Филро аз рӯи хок мебардорад. Ҳамон замон Муш аз гӯши Фил ҷаҳида мебарояд.

— Раҳмат шоҳам, раҳмат.

— Ту дар гӯши Фил чи кор мекуни Муш? — мепурсад Шер.

— Дар гӯши Фил чи кор мекунам, пурсидед шоҳам, чӣ хел, чӣ кор мекунам. Ин Мурчаҳои лаънатӣ ба Фил ёрдам карда ба сару рӯи шумо баромаданд. Ман ҳам инро дида, шоҳам вазир дорад гуфта ба шумо ёрдам кардам. Ба гӯши Фил даромада бетобаш кардаму дукаса ўро афтондем тамом. Ба фикрам кори ман номардӣ нею аз рӯи адолат буд, шоҳам!

Шер баланд хандида гуфт:

— Офарин Муш, вазириятро ҳалол кардӣ. Ана акнун гуй, ки ин ҷасади нимзиндаи Филро чи кор кунем?

— Шоҳам чӣ коре меҳаҳед бикунед. Истед, биёед шохҳояшро шикаста бурда дар дарахти пеши хонаамон овезон мекунем. Ҳаргоҳе, ки бар он нигоҳ бикунем, меғўем. Ана чӣ шуд бар ҳоли Фили бузургҷуссаи худнамо.

Фил ба ҳуш омада буду аз суханони Муш ба тарс афтод. Сипас сарашро бардошта садои нимҷонашро баланд кард:

— Не ман хато кардам. Маро бубахшед. Шер як бори дигар мардонагитро нишон дода аз гуноҳам гузар. —

Ҳой Мӯрчаҳо! Дидед, Шер тавоно будааст: Ба ӯ таъзим кунед, сари итоат фуруд оред!

— Дидем, — гуфтанд Мӯрчагон. Шерро ба шоҳӣ мепазирем.

— Ман ҳам Шерро шоҳи худ меҳонам, — гуфт Фил.

.Шер ба Фил нигариста каме раҳмаш омада гуфт:

— Майлаш Фил ин бор мебахшамату бори дигар ҳато наkun. Муш биё ба хона меравем, инҳо таслим шуданд.

Онҳо хурсандона ба макони худ баргаштанд.

Рӯзи дигар фаро расид. Шеру Муш ба лаби чашма рафта об нӯшиданд. Пас Шер ба Муш гуфт:

— Вазири оқилу доноям. Имрӯз ба назди Рӯбоҳ рав, ба ӯ фаҳмон, ки ман Шер шоҳи ҷангалам.

— Шоҳам, — гуфт Муш, — фармони Шумо бароям қонун аст. Иҷро мекунам.

— Бирав, ман то омаданат дар ҳамин ҷо истироҳат мекунам.

Муш ба ҷустуҷӯи Рӯбоҳ рафт. Ёфтани Рӯбоҳ тӯл накашид. Ӯ дар назди хонааш суруд меҳонд. Муш ба пешаш рафт:

— Ҳа, Рубоҳ, ба назарам хурсанд менамоя?

— Шикамам сер, барои ҳамин хурсандӣ мекунам.

— Рӯбоҳ, — гуфт Муш, — ман омадаам, ки паёми Шерро ба ту расонам.

Рӯбоҳ ба Муш гуфт:

— Ман аз ҳама амалҳои Шеру ту огоҳам. Шер бузург аст. Худашро шоҳи ҷангал эълон кардааст. Касе ба ӯ итоат накунад, пора-пора мешавад. Ман як хоҳиш дорам.

— Чӣ хоҳиш? — гуфт Муш.

— Маро ба назди Шер бар, ба ӯ гап дорам.

— Майлаш. Аз пасам биё. — Муш як-ду қадам монду пас истода даме ба фикр рафта гуфт:

— Не-не, Рӯбоҳ, ту пешопеш рав ман аз ақибат меоям!

Рӯбоҳ ҳайрон шуда аз Муш мепурсад:

— Чаро ман пешу ту аз ақибӣ ман меомадаӣ? Ҳоло он ки ман роҳро намедонам.

Муш ба Рӯбоҳ дуру дароз нигоҳ карда гуфт:

– Гуфта намешавад. Шояд гурусна бошию аз ақиб дошта як луқмаи хомам карда бихурӣ. Ҳама медонанд, ки Рӯбоҳ чӣ тавр ҳиллагар аст!

Рӯбоҳ хандида гуфт:

– Муш бо ҳамин қадар ҳайвонҳои бадҳайбат рӯ ба рӯ шудию натарсиди, аз ман чаро метарсӣ? Ғайр аз ин Шер вазифаи калон, вазириро ба ту додаст. Ва ман ҳам аз ҳамин рӯз сар карда туро ҳамчун вазири ҷангал ҳурмату эҳтиром мекунам. Лекин Мушчон қарсак аз ду тараф мешавад. Агар ягон қорам ба Шер афтад, ваъда бидеҳ кӣ кӯмак мерасонӣ? Ту ку вазири ҷангал ҳастӣ!

Муш фаҳркунон бо сари баланд меғӯяд:

– Албатта Рӯбоҳ, ман ку вазирам!

Онҳо ба назди Шер расиданд. Рӯбоҳ ба Шер наздик шуда салом дод. Шер ба саломаш ҷавоб гардонду пурсид:

– Чӣ меҳоҳӣ?

– Ман шуморо ба ҳайси шоҳи ҷангал пазируфтам. Медонам, ки аз шумо дида ҳайвони пурзӯру тавоное дар ин ҷангал нест, вале як хоҳиш дорам.

– Чӣ хоҳиш?

– Медонам, ки иҷрои он аз дасти шумо меояд.

– Гап зан, натарс.

– Хоҳишам, ҳамин ки Шумо шоҳи ҷангалед, фармон диҳед, ки ҳайвонҳои аз ман зӯртар маро нахӯранд.

Шер хандида, гуфт:

– Хоҳишат ҳамин бошад, иҷро мешавад. Касе ба ту таъқиб кард, ба ман хабар расон.

– Миннатдорам, шоҳам.

– Акнун бирав, аз паси корат шав, – гуфт Шер ба Рӯбоҳ.

Рӯбоҳ шодон ва сурудхонон рафт.

Аз байн ду-се рӯз гузашту Шер ба Муш гуфт:

– Муш, имрӯз ба ҷондорҳое, ки дар обҳои ҷангал зиндагӣ мекунанд, бирасон, ки ман шоҳам, бигзор ба фармонҳоям итоат кунанд.

Муш аз ин суҳанони Шер ҳайрон шуда, гуфт:

— Шоҳам, шумо дар хушкӣ тавоноед, вале дар дохили об чӣ хел амру фармон медиҳед. Ҷондорҳои обӣ ба шумо итоат намеkunанд.

— Эй Муш, гапи бисёр мазан, он чӣ гуфтам, иҷро кун! Ман аввал фикр карда, баъд гап мезанам. Бирав, амрамро ба Наҳангу моҳиҳо ва дигар ҷондорони обӣ расон!

Муш ба лаби дарё рафт. Ҷонварҳои обӣ дар дарё ба ҳар тараф ғӯта мезаданд, ба болои об мебаромаданд, боз ба қарри дарё фуру мерафтанд. Гӯё мавҷҳои кабуттоби об ҷонварҳои обиро ба оғӯш мекашид. Муш ба шоҳи буттае баромада, садо кард:

— Гуш кунед, эй Наҳангу Моҳӣ ва ҳамаи ҷонварони обӣ! Ман ба шумо паёми шоҳи ҷангал Шерро овардаам. Аз ҳамин рӯз эътиборан ҷондорҳое, ки дар зери об зиндагӣ мекунанд, бояд ба шоҳи ҷангал ба Шер итоат кунанд. Гуфтаҳои ӯро ба ҷо оваранд. Касе, ки фармонҳои шоҳи ҷангалро иҷро намекунад, аз ҷониби Шер ҷазо дода мешавад!

Наҳанг ба рӯи дарё баромада, бо думаш обро пош дода, ба Муш гуфт:

– Гӯш кун, ифлосак, зӯри Шер ба ту барин майдаҳақҳо мерасад. Ба ҷангал шоҳӣ кунад, вале ба даруни об, ки ҷои мост, чӣ кор дорад?

Дигар ҳайвоноти обӣ ҳам тарафи Наҳангро гирифтанд:

– Шер дар дохили об як дақиқ ҳам зиндагӣ карда наметавонад, боз шоҳӣ мо мешудааст, ба ӯ итоат намекунем. Бирав, ин хабарро ба Шерат бирасон.

Ҷонварони обӣ ба рӯи Муш обро чош дода, ба қаъри дарё рафтанд.

Муш пас гашту худ ба худ гуфт: «Худоё, Шер чӣ тавр инҳоро тобеъ мекарда бошад? Инҳо дар қаъри дарёянд. Агар ба хушкӣ набароянд, Шер бо онҳо кувваозмоя карда наметавонад. Онҳо ба хушкӣ бароянд, ҳалок мешаванд».

Ҳамин фикрҳо дар сараш ба назди Шер расид. Шер думашро ҷунбонида, гуфт:

– Чӣ хабари хуш овардӣ?

– Шоҳам, ҷонварони обӣ ҳам якраванд. Ба даруни дарё Шер чӣ кор дорад, мегӯянд. Дар ҷангали ҳудаш шоҳӣ кунад. Мо озодем, озодӣ меҳоҷем, тобеъи ҳеҷ кас намешавем мегӯянд.

– Ҳоло ҳамин тавр гуфтанд.

– Бале, шоҳам. Маро таҳқир карданд. Ба рӯям об пошиданд.

– Ман ба ту гуфта будам, бо онҳо чӣ кор карданамро худам медонам. Рафтем, ба лаби дарё!

Онҳо ба лаби дарё рафтанд. Шер дуру дароз ба дарё нигарист. Касе ба ӯ аҳамият намедод. Сипас бо тамоми садояш наъра зад:

– Эй обиҳо, ба ман нигаред!

Наҳангу моҳиҳо нотарсона аз об сар бароварданд:

– Аз мо чӣ меҳоҳӣ, эй Шер, мо суҳанамонро ба Муш гуфтем!

Наҳангу моҳиҳо боз ба даруни об рафтанд. Онҳо хушҳол менамуданд. Шер ба ғазаб омад:

– Ба ман итоат намекунед?

– Асло! – гуфтанд обиҳо.

– Ҷазоятонро медиҳам!

– Ту ба мо ҷазо дода наметавонӣ... – аз лаби дарё дур шуданд.

Шер ба Муш гуфт:

– Биё, аз паси ман биё!

Шер ва Муш ба сарбанди дарё рафтанд. Шер ба Муш гуфт:

– Ту рафта болои, ҳо, ба лаби ҳамон харсанг нишину тамошо кун, ки ман чӣ кор мекунам.

Шер ба баландие баромада сӯи ҷангал нигариста наъра кашид. Лаҳзае нагузашта ҳамаи ҳайвонҳо дар наздаш ҳозир шуданд.

– Чӣ хизмат, шоҳам! – гуфтанд.

– Пеши дарёро мебандем, – гуфт Шер.

– Ҳар амре диҳед, ба иҷрояш тайёрем.

– Пеши дарёро баста обашро ба самти дигар равон мекунем.

– Итоат! – гуфтанд ҳайвонҳои ҷангал.

Филу Паланг, Хирсу Гург, Рӯбоҳу Оҳу ва дигар ҳайвонот ба кор шурӯъ карданд. Харсангҳои калонро аз кӯҳ ғелонда ба дарё мепартофтанд. Замоне нагузашта пеши оби дарё баста шуд. Муш нақшаи Шеро мушоҳида карда хурсандӣ мекард.

Шер ба ҳайвоноти ҷангал гуфт:

– Дур наравед, дар соҳил истироҳат кунед. Ман ба назди ҷондорҳои обӣ меравам. Онҳо саркашӣ карда истодаанд, ба ман итоат кардан намехоҳанд. Ҳолашонро бинам, бармегардам.

Шеру Муш ба назди Наҳангу Моҳиҳо омаданд. Об кам шуда буд. Обихоро лаҳза ба лаҳза ҳолашон бад шуда, ба питир-питир даромада буданд.

Шер ба рӯи харсанг баромад:

– Ҳа, ҷон ширин аст. Ҳамаатон аз беобӣ ба ҳалокат мерасед. Ана, натиҷаи саркашиятон.

Наҳанг сар бардошта гуфт:

– Рав, обро сар деҳ! Ба ин кирдорат ҷавоб медиҳӣ!

– Пеши кӣ ҷавоб медиҳам, вақте худӣ ман шоҳам.

Об кам шудан мегирифт. Нафаскашии ҷонварони обӣ мушкил мешуд.

Моҳиҳо ба Шер гуфтанд:

– Обро кушо, ба марги мо зомин нашав.

– Ман, – гуфт Шер, – ба шумо гуфта будам, ба суханонам гӯш накардед, ана ҷазоятон.

– Илтимос, пеши обро кушо, мо аз суханони гуфтагиамон пушаймонем.

Шер механдид. Муш ҷонкании моҳиҳоро дида мегуяд:

– Офарин, шоҳам, шоҳи оқилам, ҷазои инҳо ҳамин аст.

Наҳанг сар бардошт:

– Шер, – гуфт ӯ, – акнун ман фаҳмидам, ки ту на танҳо зӯр, балки оқил ҳам будай. Ба ту итоат мекунам. Ба ҳамаи ҷонварони обӣ мерасонам, ки Шерро шоҳи худ хонанду, итоат кунанд.

– Чаро ин суханҳоро пештар нагуфтӣ?

– Саҳв кардем, хатоҳоямонро ба гардан мегирем.

– Хуб аст! – гуфт Шер, – касе ки хатоҳояшро ба гардан гирад.

Шер ба назди Наҳанг омад. Наҳангу моҳичаҳо дар талвосаи ҷон буданд. Моҳичаеро бардошт. Моҳича ба зӯр даҳон боз мекард:

– Ба хоҳири зинда мондани моҳичаҳо обро мекушоям. Бори дигар саркашиятонро бинам, ҳамаатонро ба ҳалокат мерасонам.

Шер пас гашта ба Муш гуфт:

– Рафтем, аз ин ҷо! Обро сар медиҳем.

Онҳо ба сарбанди дарё омаданд. Ҳайвоноти ҷангал низ омадани онҳоро интизор буданд.

– Чӣ шуд? – пурсид Фил.

– Бо ҷонварони обӣ ҳам созишнома бастем. Ба итоати мо даромаданд, – гуфт Шер. – Акнун пеши обро кушоед.

Фил ба даруни об даромада, сангҳоро бо хартумаш гирифта, ба соҳил партофт. Об ба маҷрои худ равон шуд. Ҳайвоноти обӣ нафаси сабук кашиданд.

— Ҳамаатон ба ҷойҳои худ равед! — гуфт Шер ба ҳайвонҳои ҷангал. — Вақте наъраамро шунидед, зуд ба наздам ҳозир шавед.

— Итоат! — гуфтанд ҳайвонҳо ва пароканда шуданд.

Муш нақшаи Шерро баҳои баланд дода суҳбаткунон ба ҷои зисташон бармегарданд. Нима шаб Муш бедор мешаваду то саҳар фикр карда хобаш намебарад.

Муш меҳост, ки паррандагон ҳам дар итоаташон бошанд. Ё аз Филу Паланг ва Наҳанг ҳаросе надошт, тарсаш аз паррандагони лошахӯр буд. Бум шабҳо ба шикори Муш мебаромад, рӯзона аз ҳелчааш сар барорад, аз фазо Коргасу Уқобу Қалхот ҷунбиданашро мебинанд. Аз дасти паррандаҳои Мушхӯр рӯз надорад. Шер ҳайвоноти рӯи замин, ҷонварони даруни обро тобеъи худ кард, паррандаҳоро ҳам метавонад ба итоаташ дарорад. Аммо ҷи тавр ин корро кардан мумкин аст, ҳеҷ дар майнааш ҷо намегирифт. Саҳар барвақт Муш ба назди Шер меояд. Муш дар паҳлуи Шер нишаста ба суҳангӯи сар мекунад:

– Шоҳам, паррандаҳо ҳам хеле саркашанд.

– Чӣ, онҳо ба ман итоат намекунанд?

– Тамоман, мо дар фазоем, Шер дар замин. Шер парвоз карда наметавонад. Ба ӯ таслим намешавем, шояд чунин суханҳо гуянд.

Шер дар ғазаб шуд:

– Рав, ба назди онҳо, суханҳои даркори ро расон. Натиҷаашро омада ба ман гӯй!

Муш рафт. Дид, ки дар дарахти сершоҳе тудай паррандагон нишастанд. Онҳо чир-чир доштанду баъзеяшон аз ин шохча ба дигар шохча мепариданд. Муш ҳам болои дарахте баромада худро ба паррандагон наздик кард. Садояшро бароварда, ба онҳо гуфт:

– Эй паррандагон, ба суханони ман гӯш кунед! Ман паёми Шерро, ки шохӣ ҷангалу дарёҳост, ба шумо овардаам.

– Чӣ меҳостааст? – пурсид Уқоб.

– Оё медонед, Шер шох аст. Паррандагон ба ӯ бояд итоат кунанд.

Уқоб хандид. Мо дар фазои озод мегардем, дар шохӣ дарахтон зиндагӣ мекунем, лонаҳоямон дар ҷойҳое ҳастанд, ки Шерат аз он ҷойҳо гузар карда наметавонад. Ба ӯ итоат намекунем!

Дигар паррандаҳо ҳам Уқобро тарафдори карданд.

– Ба Шер итоат намекунем! – гуфтанд. – Рав, аз ин ҷо гум шав, вагарна як луқмаи хоми мо мешавӣ. Муши дузди маккор.

Муш гуфт:

– Ман вазири Шерам. Ба гапам гӯш накумед, пушаймон мешавед!

Паррандаи дигаре хандида, аз боло ба пешонии Муш туф кард:

– Мо паррандаем, дар фазо мепарем, ба кучое хоҳем меравем. Аз дарё мегузарем, ба ҷангалҳои дигар меравем. Рав, аз ин ҷо гум шаву ба мо кордор нашавед.

Паррандаи дигаре гуфт:

– Шерат барои мо ҳеҷ аст. Ё Шер пару бол баровардаасту итоаташ накунем аз ақибамон парида дошта меҳурад?..

Чандин паррандаҳои дигар низ Мушро гуш накарда аз чанд ҷои сару баданаш бо нулҳояшон пучида хуншор карданд. Муш аз шохи дарахт ба замин меафтад. Паррандаҳо аз корҳои кардаашон хандида масхарааш мекарданд.

Муши ҷабрдида аз ҷояш хеста ноумед ба назди Шер меояд. Шер хурсанд буду суруд хонда, тӯр мебофт.

— Хабарӣ хӯш овардӣ ё хабарӣ нохӯш?

— Албатта хабарӣ нохӯш, барвақт ман ба шумо гуфта будам, ки онҳо сар намефароранд.

— Итоат накарданд?

— Не. Шер парвоз карда наметавонад. Лонаҳои мо дар баландист. Дасташ намерасад, — мегӯянд.

— Ман ба онҳо саркашияшонро нишон медиҳам, — гуфт тӯри дасташро алвонҷ дода. — Ман барвақт эҳсос мекардам, ки онҳо низ якравӣ мекунанд.

— Ин барои чист? — пурсид Муш аз Шер зи тӯри дасташ ҳаросида.

— Баъд мефаҳмӣ. Муш гуш кун ту бояд ба миқдори ним халта гандум аз ягон анбор дар муҳлати як шаб ҷамъ карда биёри!

Муш ҳайрон шуда мепурсад:

— Шоҳам ман барвақт чанд халта гандум аз анборҳои одамон дуздида оварда захира кардам. Марҳамат чи қадар лозим бошад гиред. Лекин шоҳам гандум барои чӣ ба шумо лозим шудааст?

— Ҳоло чизе напурс баъд мефаҳмӣ. — лабханда карда меғӯяд Шер. — Биё, рафта ягон чиз бихӯрем.

Муш ҳам гурусна буд. Пешу қафо ба марғзоре рафтанд, ки рамаи ғусфандон мечариданд. Шер бо як ҷаҳиш ғусфанди танҳо мондаеро ба замин хобонд, баъд аз гарданаш гирифта, ба дохили беша овард. Шикамашро даронда, дилу ҷигар ва дигар аъзоҳои бомазаашро бо иштиҳо хӯрд. Муш ҳам ба шикор баромада, ҳашаротҳоро дастгир кард. Чандтои онҳоро хӯрда, ба назди Шер омад, ки ғусфандро аз ним зиёд фуру бурда буд. Шер як пора пусти ғусфандро ба пеши Муш партофт.

— Ҳай бомазза аст, — гуфт.

Муш бо эҳтиром порои пустро пеш кашид. Пас аз лаҳзае Муш сухан оғоз кард:

— Шоҳам, саволе дорам?

— Гап зан.

— Чаро шумо бештар ғушти ғусфанд мехӯред? Оё ғушти дигар ҳайвонҳо бемазаанд?

Шер лабони хунолудашро лесида, гуфт:

— Вазирам, дониста мон, агар мо хӯрданро аз ҳамаи ҳайвонҳо сар кунем, дар тамоми ҷангалу дарёҳо овоза паҳн мешавад, ки шоҳ тобеъонашро меҳӯрдааст. Ғусфанд ҳайвони ором аст. Овоза паҳн намекунад.

— Фаҳмо, — гуфт Муш, — ин кори шоҳам оқилона аст.

Ҳаво торик шуда буд. Мувофиқи нақша Шер бо Муш, тӯру гандум бардошта ба назди ҳамон дарахти серпаранда омаданд. Дар торики ҳамаҷо хомӯш буд, ба чашм чизе наменамуд. Шер бо Муш як ҷои чуқуртареро интихоб карданд. Шер ба Муш фармон дод:

— Муш ту бин кани ҳама хомӯш аст. Ман тӯрро дар ҳамин ҷой таёри қада мемонам. Гандумро ҳам якбора

наздикии тӯр ба замин мепошам. — Пас аз ҷобачо кардани тӯру гандум ҳарду ба хона мераванд.

Саҳар Шер бо Муш роҳро тай карда ба ҳамон ҷой меоянд. Ҳарду дар паси буттае пинҳон шуданд. Чанде пас шохҳои дарахт пур аз паррандаҳо шуд. Уқоб дар фазо парвоз мекард.

Нохост чашми парандае ба гандумҳои пошида меафтад. Чир-чир кунон дигар паррандаҳоро ба назди худ хонда, дар атрофи тӯр ҷамъ меомаданд. Хурсандона дона меҳӯрданду дигар паррандаҳоро ҳам ба хӯрдани ғизо даъват мекарданд.

— Нафас накаш! — гуфт Шер ба Муш. — Боз паррандаҳо парида нараванд.

Уқоб ҳам аз фазо фаромад. Баъзе паррандаҳо аз ӯ тарсида канор рафтанд. Паррандаҳо хотирҷамъ дар таги тӯр дон меҳӯрданд. Ҳамин замон Шер банди тӯрро кашид. Тӯри бофта ба рӯи паррандаҳо меафтад. Паррандаҳо дар даруни тӯр мемонанд. Шер чолоки карда зуд чор тарафи тӯрро маҳкам мекунад, ки паррандаҳо гурехта нараванд.

— Ҳоло ба ман итоат намекунед! — ғуррос зад Шер. — ана ҳамин ҷо мемонед, ҳоло серам, ҳамин ки гушна мондам, як-як ҳамаатонро меҳӯрам. — Паррандаҳо дар зери тӯр пар ҳам зада наметавонистанд.

Шер дар каноре нишаста суруд мехонд. Муш дар ҳавои суруди ӯ рақс мекард. Паррандаҳо нафасгир мешуданд. Қалбашон тап-тап мезад. Оқибат ба зорию тавалло даромаданд:

— Шери бузург, Муши азиз, моро раҳо кунед!

Шер ба Муш гуфт:

— Дилат ба ҳоли онҳо месӯзад?

— Дилам ба ҳоли зорашон месӯзад, вале онҳо аҳмақанд, шоҳам. Нописандӣ карда, моро чизе ҳам ҳисоб накарданд.

— Ман ба инҳо боз ҳам ҷазои сахттар медиҳам, — гуфт Шер.

Шер ҳамаи паррандаҳоро ба дохили тӯр чамъ карду бардошта, ба лаби дарё бурд. Онҳоро ба об ғутонду гирифт.

— Шери бузург, — нафасгир шуда нолиданд паррандаҳо. — Моро раҳо кунед. Шуморо шоҳи худ меҳонем. Мо хато кардем. Тавба кардем.

Шер аз Уқоб пурсид:

— Ту чаро хомӯшӣ?

— Хомӯшӣ маънои розигиро дорад, шоҳам.

— Ба ман итоат мекуни?

— Бале, шоҳам.

Шер ба ҷондорони дохили дарё муроҷиат кард:

— Фикри шумо чист? Ин ҷондорҳоро раҳо кунам?

Наҳанг аз об сар бардошта гуфт:

— Шоҳам, онҳо қасам ёд карданд, ки ба шумо итоат мекунанд. Раҳояшон кунед. Саркашӣ карданд, боз ба ҷанги шумо меафтанд.

Сипас Шер ба ҳайвонҳои чамъ омадаи ҷангал назар карда гуфт:

— Хуш, акнун фикри шуморо фаҳмидан меҳоҳам!?

Ҳайвонҳо гуфтанд:

-- Шоҳам ба ҳамаи мо дилатон сӯхту аз марг озодамон кардед. Инҳо ҳам мағлуб шудаанд, агар озодашон кунед, бори дигар бузургии шуморо нишон медиҳад.

Шер тӯрро баланд бардошта ба Уқоб нигоҳ карда гуфт:

– Ба ҳамаи паррандаҳое, ки дар дохили тӯр нестанд, амрамро расон, ба ман итоат кунанд. Дигар ин ки Муш вазири ман аст, шикори мушҳо аз тарафи паррандаҳо ва ҳайвонот манъ аст.

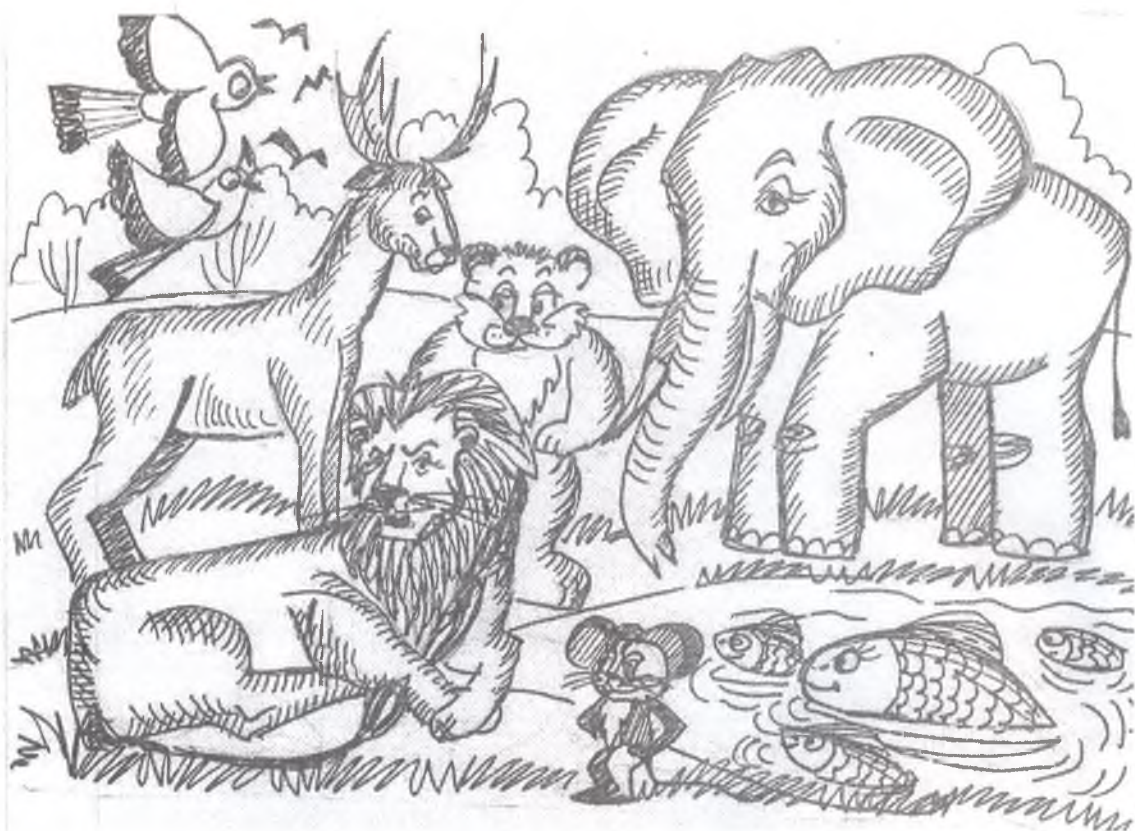
– Итоат, шоҳам! – гуфт Уқоб

Шер тӯрро кушода гуфт:

– Дур шавед аз назарам.

Паррандаҳои болу парашон тару маъюб гашта, парвоз карда наметавонанд, ба ҳар сӯ ғел задаю хазида роҳ мерафтанд.

Аз ин кори Шер ҳамаи ҳайвоноти ҷангал, дашту даман, обу ҳаво дар ҳайрат монда, ба бузургиву тавоноияш сари таъзим фуруд оварданд..

Рузе Муш назди Шер нишаста буду бо ҳам сӯҳбати гарм доштанд.

— Шоҳам ман шуморо боз як бори дигар табрик мекунам. — мегӯяд Муш. — Шумо ҳамаро дар ҳайрат мондед. Шоҳам як чизро аз шумо пурсиданиям. Пурсам майлаш?

— Марҳамат вазирам, чизеро ки мехоҳӣ, пурсидан гир.

— Шоҳам Одамонро ҳам метавонед ба итоати худ дароред ё...

Шер хандида ба Муш нигоҳи дурру дароз карда пас гуфт:

— Не Муш, ба фикрам ана ин корро ман карда наметавонам, чунки қувваи одамизод хело бузург аст. Одамизод метавонад қафасҳои бузург бисозаду ҳар яки моро якумра дар он асир гардонад. Ё яроқҳои гуногун сохта моро дар як миҷа задан нобут бисозад.

Муш Шерро гӯш карду садои хандаашро баланд карда гуфт:

– Ман бошам як умр анбори одамонро ғорат мекунам. Ғизоҳоямро тайёр карда зимистони дароз аз хона набаромада хурда меҳобам.

Шер лабҳанда карда ба Муш нигариста мегуяд:

– Ту анбори одамонро дуздида хурда меҳоби ҳа? Хаёлат одамон ба хиёлати ту тоқат мекунанд. Хаёли хом кардӣ, онҳо барвақт мушқапаку чандин доруҳои марговарро барои нест кардани мушҳо ихтироъ кардаанд. Ту дар ин ҷангал бо ҳимояи ман гашта истодаӣ. Агар дар хонаи одамон мебудӣ, барвақт туро несту нобут мекарданд, фаҳмидӣ!, – боз баландтар хандид Шер.

Аз суҳанони Шер Муш хомӯш монда ба ваҳм афтода гуфт:

– Шоҳам шумо рост мегӯяд? Ин тавр бошад дуо мекунем, ки ба дасти одамон наафтем...

Ана ҳамин буд қиссаи шоҳии Шеру вазири Муш. Аз ҳамагон замонҳои дур то ба имрӯз Шерро миёни ҳайвонҳо донову пурқувват дониста шоҳи ҷангал меҳисобанд.

Ва дар анҷом, ба хонандаи азизи ин қисса, саломатӣ ва сарбаландӣ таманно дорам.

2012

КИТОБРО ДАР МУҲЛАТИ ҚАЙДШУДА
БАРГАРДОНЕД

6.06.14			

ҶДММ «Ҳочӣ Ҳасан»

Шаҳнозаи Олимзода

Қиссаи шоҳии Шер ва вазирии Муш

Рассом Зебуниссо Давлатшоева
Ороиши компютери Х. Равшанёр

Андозаи 60x84 1\8. Адади нашр 300 нусха

Нашриёти «АФСОНА», шаҳри Душанбе, кӯчаи Миршакар, 66.

Дар “Кишоварз” ба табъ расид

ШАҲНОЗАИ ОЛИМЗОДА дар ноҳияи Рӯдакӣ, хоҷагии «XXII партсъезд» таваллуд шудааст. Мақтаби миёнаро дар шаҳри Душанбе, ноҳияи Сино (собик Фрунзе) хатм кардааст. Пас аз хатми мақтаби миёна ба омӯзишгоҳи тиҷоратии шаҳри Душанбе дохил мешавад. Соли 1995 омӯзишгоҳро бо муваффақият хатм карда, сипас дар соҳаи ҳуногуни тиҷорат қоруфаъолият кардааст. Ӯ аз

хурдӣ на танҳо ба тиҷорат, балки ба адабиёт ва эҷод намудани шеър шавқу рағбати зиёд дошт. Шеърҳои аввалин эҷод кардааш аз назари шоирон Лоиқ Шералӣ, Оруни Роун, Салими Хатлонӣ, Ширин Абдулло ва дигарон гузаронида шуда буданд. Дар ин миён қорҳои эҷодии ӯ муддате хомӯш мемонад. Бо гузашти замон шиносии Шаҳноза бо хонаводаи санъаткори беҳтарин, Ҳунарманди мардумии Ҷумҳурии Тоҷикистон Сурайё Қосимова меҳри санъату эҷодкориро дар қалби ӯ дубора бедор кард. Инак дар дасти мо қиссаи тозаи Шаҳнозаи Олимзода аст, ки дар он саргузашти аҷоибу фароибии «Шоҳии Шер ва вазирии Муш» бар олами ҳайвонот бо шавқу завқӣ зиёд ҳикоят карда мешавад.

Ин қисса аҳамияти тарбиявӣ ва ахлоқӣ дошта, кӯдакону наврасонро дар рӯҳияи накукорӣ, дӯстдории табиат, олами ҳайвоноту наботот ҳидоят менамояд. Бояд гуфт, ки айна ҳол Шаҳнозаи Олимзода дар болои филмномаи «Оташи зиндагӣ» ҳамроҳи коргардон ва ҳунармандони тоҷик қор карда истодааст.

Ба Шаҳнозаи Олимзода дар қорҳои эҷодиааш муваффақиятҳо орзумандем.